GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 9

W NIEDZIELĘ DNIA 29. STYCZNIA 1809.

Z Wiednia d. 21. Stycznia.

Panuiący teraz w Turczech W. Sułtan, Machmud Han, doniosł dworowi tuteyszemu o swoim na tron wstąpieniu w liście pod d. 9 miesiąca Schewal roku hegiry 1223 w przyiacielskich wyrazach, w którym Naiaśnieyszemu Cesarzowi Jmci daie tytuł Imperatora i Padyszy Austryackiego. — List przeszłego Sułtana Mustafy IVgo donoszący o iego wstąpieniu na tron nie był od tuteyszego dworu przyięty, ponieważ nie dołożono w nim tytułu *Padissy*.

J. Ces. Król. Mość raczył Franciszka Jellachich de Buxim, feldmarszałka porucznika, kawalera orderu Maryi Teressy i właściciela regimentu piechoty, przez wzgląd na wieloletnie iego zasługi wynieść nayłaskawiey do godności barona Węgierskiego.

Dzisieysza gazeta dworska umieszcza pod artykułem z Hiszpanii:

List od granic Hiszpańskich pod d. 29 Grudnia wyraża:

" W Hiszpanii oczekiwać w krótce nayważnieyszych zdarzeń należy. Podług doniesień, które z głowney kwatery dziś odebrać miano, wyruszył sam Cesarz przeciw oszańcowanym w Truxillo, w Estramadurze na granicy Portugalskiey, Anglikom. Przez okolice Wittoria i Bilbao często przechodzą woyska.,,

Drugi list od granic Hiszpańskich pod d. 30 Grudnia zawiera:

" Cesarz opuścił aktualnie Madryt d. 22 Grudnia i założył główną swoią kwaterę w Toledo. Idzie więc przeciw Truxillo, gdzie Jenerał Moore stoi przeszło z 40,000 Anglików i kilku dywizyami Hiszpanów. Jenerał Baird zdaie się stać z 15 000 ludzi przy Salamance, a Jenerał de la Romana po zaszłych przy Oviedo, St. Ander, &c. potyczkach postąpić znowu miał ku Palencyi. — O poruszeniach Marsz. Soulta po iego wkroczeniu do Asturyi nie mamy dokładney wiadomości. —— O potyczce, która zayść miała w Sierra Morena, nie mamy dalszych doniesień, rownie iak o zaięciu Kordowa. — Z niecierpliwością oczekuiemy nowego biuletynu od woyska Francuzkiego w Hiszpanii, dla dowiedzenia się o nowych przedsięwzięciach. — Stanowisko woysk Francuzkich było, iak słychać w środku Gru-

dnia następuiące: Marszałek Soult i Jenerał Junot stali na granicach Asturyi i Leony, Marszałek Moncey zbliżał się do Saragossy, Marszałek Mortier przechodził przez południową Arragoniią do Katalonii, Jenerałowie St. Cyr i Duchesms zachodzili w szakownicę Katalonii, Marszałek Lefebvre stał w Talawera de la Reina, Marszałek Wiktor w Toledo; kierunek Marszałka Ney, który d. 21 Grudnia Madryt opuścił, iest niewiadomy. O Marszałku Lannes wiemy tylko, że iego korpus opuścił Arragoniią i znaydował się w Burgos i Aranda. — Przechod woysk do Katalonii iuż ustał.,,

Z Perpignanu piszą pod d. 26 Grudnia, że korpus Jenerała St. Cyr wyruszył d. 8 Grudnia dwiema kolomnami z Figuieras. Pierwsza udała się do Olot, druga nad brzegi morskie, dla ominienia tą daleką drogą twierdzy Gerona, którey dowodzący jenerał nie sądził za potrzebne attakować. Dwie te kolomny połączyły się znowu o kilka godzin drogi za Geroną przed Hostalrich. Nieprzyiaciel osadził ten zamek liczną artyleryą. Woysko przeciągnęło około niego pomimo licznych z dział i haubic wystrzałow, które iednak nie dosięgały szeregow. W Liras poraziły przednie straże powstańcow i woysko przybyło do Mongat. D. 17 o godzinie 8 z rana udał się ieden regiment jazdy do Barcelony i wszedł prawie bez przeszkody do tego miasta. Natychmiast wyruszyli Jenerałowie Duchesme i Lecchi z swoiemi dywizyami. Trzymane przez powstańcow stanowisko zostało wzięte i połączone woyska weszły razem do Barcelony. Pod Jenerałem Pino ubito konia. Jenerał powstańcow Reding został przy rozpoznawaniu Barcelony ciężko raniony.

Z Neapolu d. 25. Grudnia.

Naystarsi wiekiem ludzie nie pamiętaią tak gwałtowney oliwy, iakąśmy tu przez 3 dni mieli. Możnaby się niemal przerwaniem chmury przezwać, gdyż zdawało się iakoby niebo chciało Neapol zalać. Morze było przy tem bardzo wzruszone.

J. K. Mość. powziął z ukontentowaniem wiadomość o walecznem sprawieniu się woysk Neapolitańskich w Hiszpanii i potwierdził wszystkie podwyższenia, które Jenerałowie Duchesme i Chabot w tem woysku poczynili. Oprocz tego zalecił ministrowi woyny, aby tem woyskom szczególnieysze iego ukontentowanie z powodu odważnego ich postępowania oświadczył. Pierwszy Neapolitański regiment stał dotąd w Barcelonie.

Stosownie do wyroku Królewskiego utworzona będzie w Neapolu kompaniia rusznikarzow, którey obowiązkiem będzie broń naprawiać. Składać się będzie z 130 ludzi z officerami, używać takich samych prerogatyw, iak artylerya i taki sam mundur nosić.

Dla utrzymywania twierdz w dobrym stanie utworzony także będzie korpus pod nazwiskiem gwardyi indzynierow. Dzielić się będzie na 4 klassy. Mundur mieć będzie saperow z napisem na żołtych guzikach: *Gwardya indzynierow.*

Z Florencyi d. 26. Grudnia.

W iedney z tuteyszych gazet czytamy co następuie: Od 8 dni pada gęsty śnieg. Nie iest on wprawdzie w Florencyi niezwyczaynem ziawieniem, lubo bywaią zimy, w których ani iednego płatka śniega nie widziemy; ale że upadło go na stopę i zima tak wczas się zaczęła, to iest u nas rzeczą niezwyczayną. Kroniki nasze wspominaią, iż w zimie z roku 1708 na 1709, właśnie w 100 lat, kiedy w całey Europie było wielkie zimno, w takim samym znaydowaliśmy się przypadku,

Z Paryża d. 8. Stycznia.

Dzienniki tuteysze wyrażai : —Komunikacya między Lyonem i Turynem iest zupełnie przerwana. D. 25 Grudnia znaydowało się w ostatnim mieyscu na 3 stopy śniegu. Przez górę Cenis nie można w cale iechać, ponieważ na niey 3 lub 4 razy więcey ieszcze ma się znaydować śniegu.

Z Nicei piszą pod d. 22 Grudnia: Od niepamiętnych czasow nie upadło u nas tyle śniegu iak tey zimy. Często się trafia, że pod czas całey zimy nie bywa u nas żadnego śniegu, a tą razą upadło go tyle, że zaledwo przekopać się przez niego można. Obawiamy się bardzo, żeby pomarańczowe i cytrynowe drzewa nie przeziębły. W innych czasach przybywało do nas wielu cudzoziemcow, dla przepędzenia łagodney zimy, która zazwyczay składała się z kilku tygodniowych deszczow, a teraz zdaie się, iak gdyby przeniesionemi zostaliśmy na Syberyą.

Przedaż Hiszpańskiey wełny w Bajonie odłożona została za wyrokiem Cesarskim do 16 Stycznia.

W przeszłym roku grano na teatrach Paryzkich około 100 sztuk nowych.

Woysko nasze nadbrzeżne pod Jenerałem van Damme obchodziło d. 1 b. m. odśpiewaniem *Te Deum* i innemi uroczystościami zwycięztwa nasze w Hiszpanii.

Mamy listy z Konstantynopola pod d. 25 Listopada, podług których nie była tam tak wielka rzeź iak publiczne pisma donosiły.

Monitor dzisieyszy ogłosił

Dwudziesty pierwszy biuletyn woyska Francuzkiego w Hiszpanii.

"D. 29 Października przybyli Anglicy do Hiszpanii. W miesiącach Listopadzie i Grudniu widzieli pobite woysko Hiszpańsko Galicyyskie w Espinosa, woysko Estramadury w Burgos, Arragonii i Walencyi w Tudela, a odwodowe w Somo-Sierra; nakoniec widzieli zajęcie Madrytu, a nieczynili naymnieyszego poruszenia, nie wsparli nigdzie Hiszpańskiego woyska, dla którego Angielskie woysko byłoby nie małą pomocą.

"W pierwszych dniach Grudnia dowiedziano się, że kolomny Angielskiego woyska cofaią się do Koruny, dla wsiądzenia na okręty. Poźniey dowiedziano się, że zatrzymały się, i że d. 16 wyruszyły z Salamanki w pole. Od 15 pokazywała się lekka jazda Angielska w Walladolidzie. Całe zaś woysko Angielskie przeprawiło się za rzękę Duero i stanęło d. 23 na przeciwko Xcia Dalmacyi (Marszałka Soult) w Saldagna.

"Jak tylko dowiedział się Cesarz w Madrycie o niespodziewanem tem postanowieniu Anglikow, wyruszył zaraz dla przecięcia im cofania i zaskoczenia z tyłu. Lecz iakkolwiek postępowały szybko woyska Francuzkie, wielkie iednak śniegi na górze Guadarama, ustawiczny deszcz i wezbranie rzek spoźniły o dwa dni ich drogę.

"D. 22 Grudnia wyiechał Cesarz z Madrytu; d. 23 znaydowała się głowna iego kwatera w Willa-Pastio, d. 25 w Tordillas, a d. 27 w Medina del Rio-Seco.

"D. 24 rowno z świtem wyruszył nieprzyiaciel z swego stanowiska, dla oskrzydlenia lewego boku Xcia Dalmacyi; ale dowiedziawszy się rano o poruszeniach, które z Madrytu uczyniono, zaczął się śpieszno cofać, odstępuiąc swoich stronnikow, których na nowo ożywił namiętności, reszty woyska Galicyi, w których nową wzbudził nadzieię, część swoich lazaretow, bagażow i znaczną liczbę idących za woyskiem swoich żołnierzy. Woysko Angielskie znaydowało się w naywiększem niebezpieczeństwie; o dwanaście go-

)2(

dziń poźniey byłoby całe zginęło. Poczyniło wielkie spustoszenia, co iest nieodzownym skutkiem szybko cofaiącego się woyska: pozabierało konie z pościeli, muły i wiele innych rzeczy i bardzo wiele kościołow i klasztorow złupiło. Opactwo w Sahagun, w którym znaydowało się 60 mnichow, i które od woysk Francuzkich zawsze szanowane było, zostało przez Anglikow złupione. Wszędzie uciekali mnichy i Xża na ich się zbliżeniem. Kray obruszył się przeciw takowemu postępowaniu Anglikow. Odmienność ięzyka, obyczaiow i religii nie mało przyłożyła się do rozjątrzenia umysłow. Anglicy zarzucaią Hiszpanom, że nie maią więcey woyska, któreby się z niemi łączyć mogło, i że oszukali rząd Angielski. Hiszpanie zaś odpowiadaią na to, że mieli liczne woyska, ale Anglicy pozwolili ie zniszczyć, nie czyniąc żadnego ku ich pomocy poruszenia.

"W przeciągu ostatnich dni czternastu żaden nie nastąpił wystrzał z karabinu; pałaszem tylko lekka jazda robiła. Jenerał Durosnel natrafił z 400 ludzi lekkiey konnicy od gwardyi przy zmierzchu na cofaiącą się Angielską piechotę zrąbał wiele ludzi i całą kolomnę wprowadził w nieład.

"Jenerał Lefebure Desnouettes, pułkownik strzelcow gwardyi wysłany był od dwoch dni z 3 szwadronami swoiego regimentu z główney kwatery przeciw nieprzyiacielowi, i zabrał mu wiele bagażow, kobiet i idących za woyskiem żołnierzy. Zastawszy zniszczony most na rzece Exla, mniemał że Anglicy wyciągnęli z miasta Bonawente. Uniesiony zapałem który często naganiaią w żołnierzu Francuzkim, przebył w pław rzekę do Bonawenta, gdzie zastał tylną straż Angielskiey jazdy. Zaczęła się długa walka 400 ludzi przeciw 2000. Musiano nakoniec przewyższaiącey siła ustąpić. Odważni nasi żołnierze przeprawili się nazad za rzekę. Koń zabity został od kuli pod Jenerałem Lefebure, ktory procz tego był z pistoletu raniony, i cofaiąc się piechotą dostał się w nieprzyiacielską niewolą, wraz z 10 strzelcami, którzy także utracili konie; utonęło się ich 5, 20 iest ranionych. Rozprawa ta powinna przekonać Anglikow, czego się spodziewać maią w walney bitwie od takich ludzi. Jenerał Lefebure popełnił wszelako błąd; lecz iest to błąd Francuza, który razem wart nagany i pochwały.

"Liczba jeńcow, których zabraliśmy dotąd Anglikom, a którzy składaią się po większey części z poiedynczych idących za woyskiem żołnierzy wynosi do 300.

"Głowna kwatera Cesarza znaydowała się d. 28 Grudnia w Walderas, Xcia Dalmacyi (Marszałka Soult) w Mancilla, a Xcia Elchingen (Marszałka Ney) w Willaser.

"Przy odieździe z Madrytu mianował Cesarz Króla Jozefa swoim namiestnikiem, dowodzcą załogi w stolicy i korpusow Xiążąt Gdańskiego i Belluny i dywizyy jazdy Lasalle, Milhaud i Latour Maubourg, zasłaniaiących środek woyska.,,

Z Brunświka d. 31 *Grudnia.*

Wysłani do Kassel deputowani od tuteyszego miasta powrocili tu wczoray. Na otrzymaney audyencyi wyrazili Królowi życzenie w imieniu mieszkańcow Brunświka, aby raczył przenieść swoią stolicę do naszego miasta, ofiaruiąc swoim kosztem wyporządzić tuteyszy zamek na Królewskie mieszkanie. Król i Królowa przyięli nayrzeczniey deputowanych i uczynili im przyiemną nadzieię, iż kilka miesięcy przynaymniey w roku przepędzą w Brunświku. Nazaiutrz przybyła do J. K. Mci deputacya od miasta Kassel, prosząc, aby miasto Kassel zostawało daley stolicą króle-

stwa. Oświadczyli, iż mieszkańcy Kassel gotowemi są pomnożyć miasto nowemi gmachami i założyć nową ulicę z domow od miasta do zamku Napoleonshöhe, &c. Wypadkiem tych krokow zdaie się bydź, iż Kassel pozostanie daley stolicą państwa, iże Królestwo Jchmość przemieszkiwać będą kilka miesięcy zimowych w Brunświku.

Z Hof d. 1. Stycznia.

Utrzymywanie woysk Francuzkich, stoiących w naszey prowincyi, zaczęło się od dnia dzisieyszego i rozdane zostały racye na 4 dni, co daley następować będzie. Woyskowe władze ogłosić kazały w dziennym rozkazie stosunek zołnierzy do mieszczan, a magistrat mieszczan do żołnierzy, tak żeby każda strona wiedziała czego się ma trzymać.

Prezydent w Vökersheim został przez wyrok Króla Westfalskiego zato z urzędu złożony, że dopuścił skupić się ludowi przeciw brygadzie żandarmow.

W Hanowerze ogłoszone zostało wydane pod d. 15 Października w Erfurcie rozporządzenie względem zarządzania Cesarskiemi dobrami w kraiach i prowincyach Katzenellenbogen, Hanau, Fuldzie, Erfurcie, Baireyt, Hanowerze, i w Monasterze, iako dodatek do wyższego pod d. 17 Maia 1808 w tey mierze rozporządzenia. Powyższe rozporządzenie stanowi w treści:

Dobra wszelkiego gatunku, które stosownie do wyroku pod d. 4. Sierpnia 1807 dla Cesarza Francuzow i wiego imieniu w wzmiankowanych kraiach obięte zostały i które stały się prywatną własnością J. C. K. Mci, maią bydź oddzielnie zarządzane i dochod znich osobno składany. Z dochodu maią tylko bydź potrzeby gospodarskie i publiczne ciężary zastępowane. Zarządzać temi dobrami i dochody znich pobierać maią: 1) Dozorcy gospodarstwa: 2) administracye solne, hut i fabryk; 3) administracye dobr sekularyzowanych; administracye lasow i ich urzędnicy; 5) dobr i doch d w kamery. W głownych mieyscach każdy prowincyi Hanau z Katzenellenbogen, Fuldy, Erfurtu i Baireytu znaydować się maią we yfikatorowie. W Hanowerze znaydować się będzie 5 weryfikatorow. W Erfurcie będzie dyrektor dla dobr w Katzenellenbogen, Hanau, Fuldy, Erfurt i Baireyt, a w Hanowerze dla dobr Hanowerskich. Dyrektorowie dobr iak tylko nadeydzie im wyrok J. C. K. Mci daruiący lub upcesarzaiący kogo dobrami, maią mu natychmiast oddać dobra, czyli on iest przytomny lub nie. Od dnia oddania należą dochody dobr do tego, któremu są darowane. Dobra darowane maią bydź przez Cesarską administacyą dopoty zarządzane, poki nowy właściciel inaczey niemi nie zarządzi. Ci, ktorzy z chowaią milczenie względem zarządzania dobrami, iako też ci, którzy upoważnią do tego Cesarskich urzędnikow odbierać będą co 6 miesięcy rachunki dochodow i wydatkow i mogą resztę dochodu osobiście lub przez pełnomocnika z kassy dobr odebrać lub kazać sobie do Paryża przesłać.

Z Berlina d. 14 Stycznia.

Jenerał, któremu powierzona była obrona Swidnicy został aresztowany.

Woyska, które na d. 29 Grudnia przybydź miały do Berlina, iescze dla złych drog nienadeszły.

W całey monarchii Pruskiey nawiększe obiecuią sobie nadzieie po nowych ministrach: są prawie wszyscy młodzi i utalentowani ludzie, którzy oprocz wiadomości rządu, posiadaią znaiomość kunsztow i umiejętność i dali dowody miłości do oyczyzny. Szczególniey przyznaią to Ministrom Altenstein i Da-

hna Radcom stanu Schön, Heydebrecht, Humboldt i Klewitz.

Minister wewnętrzny Hrabia Dohna doniosł w liście do prezydenta miasta mieszkańcom Berlina, iż J. K. Mość dowiedział się z prawdziwem poruszeniem od Jenerała porucznika Lestocque o życzeniu mieszkańcow obchodzenia z stosownemi uroczystościami powrot nayukochańszego ich Monarchy i iego familii, iż zupełnie przekonany iest o ich przywiązaniu, ale nie przyymuie żadnych uroczystości, pragnie owszem, aby mieszkańcy to, co mieli na illuminacye obrocić, ofiarowali dla wsparcia ubogich. Co do nabożeństwa wolą iest J. K. Mci, aby dopiero na zaiutrz po iego przybyciu nastąpiło, ażeby J. K. Mość mogł modły swoie połączyć z modłami wiernych poddanych o lepszą przyszłość.

Przyiechał tu Wirtemberski poseł przy dworze Rossyyskim, Hrabia Schenk, iadąc do Peterzburga.

Mianowany Radcą stanu, iako naczelnik do spraw duchownych w wydziale ministra wewnętrznego, dotychczasowy Krol Pruski poseł przy stolicy S. P. Humboldt, przybył do naszey stolicy przez Erfurt.

Z Kassel d. 12 *Stycznia.*

Xżę Noja przybył tu iako poseł Króla Neapolitańskiego z kilku orderami obu Sycylii.

W dzień nowego roku Baron Wolfradt wykonał przed J. K. Mcią przysięgę wierności iako minister wewnętrzny.

Jenerał Morio, pierwszy adiutant J. K. Mci, wysłany został z leceniami od rządu do Paryża.

Xżna Karolina Hessen Philipsthal mianowaną została damą pałacową Królowey Jmć.

Rada stanu trudni się teraz, iak mowią, urządzeniem kopalni, hut i zup solnych, które są w naszem królestwie nayważnieyszem źrodłem dochodow.

Stosunek monety będzie także u nas odmieniony; biią iuż srebrną i miedzianą monetę z wizerunkiem Króla, a nie długo będzie złota bita, wszystka zaś w stosunku Francuzkiey monety. Wszystkie poiedyncze w kraiu mennice maią bydź w iedną w Kassel połączone.

Minister skarbowy, handlu i publicznego skarbu oznaymić w Moniterze kazał obwieszczenie sprzyiaiące bardzo handlowi pod czas jarmarkow w Brunświku i Kassel.

Doktor Jadig, ieden z lekarzow królewskich, mianowany teraz został pierwszym lekarzem Królowey.

Mowią, iż na całey drodze z Erfurtu do Mogoncyi poczynione są urządzenia, że na każdey stacyi znaydować się będą podwody do przewozu woysk, bagażow, i t. d.

Z Londynu d. 13. *Grudnia.*

(Przez Francyą.)

Od ostatniego przypadku, który spotkał Króla na drodze do Windsoru, nie może J. K. Mość przyyśdź do zdrowia i zaczynamy się o iego życie obawiać. Dotąd przy wszystkich przypadkach mało bardzo osłabiały siły J. K. Mci; ale dziś zdaią się bydź zupełnie zwątlone tak fizyczne iako i moralne. J. K. Mość nie cierpi żadnego bolu, ale nie ma żadney władzy i ustawicznie śpi. Ubywanie sił tak iest widoczne, iż zaczynamy wątpić o wyzdrowieniu dobrego naszego Monarchy. Królowa i Królewny nie odstępuią od łożka Królewskiego, a Królewiczowie często go odwiedzaią.

Po przybyciu dwoch posłańcow z Porto i Koruny złożona została gabinetowa rada. Lubo przywiezione doniesienia są taiemnicą, wiemy iednak, że woyska nasze pod dowodztwem Jenerała Moore i dywizya Jenerała Baird odebrały rozkaz cofnienia się śpiesznie do gra-

nic Portugalii. Mowią, iż miano zamiar połączyć się z resztą woysk Hiszpańskich w pewnem mieyscu, dla zaprzeczenia Francuzom wniyścia do Portugalii: lecz zdaie się, że nieszczęściem plan ten odmieniony został. Po ustąpieniu z okolic Madrytu, cofnął się Jenerał Moore do prowincyi Leony, i złączywszy się szczęśliwie z Jenerałem Baird i woyskami Hiszpańskiemi, które tamże się udały, stało całe woysko zamiast cofania się, czy z osłabienia, czy dla braku żywności, czy też przez niebaczność nieczynne. Przez kilka dni nie pokazał się nieprzyiaciel; postrzegano tylko cokolwiek woltyżerow, którzy iak tylko nasza jazda zabierała się do ich ścigania nazad się cofali. Lecz niespodziewanie postrzeżono znaczną dywizyą Francuzką, a Jenerałowie Moore i Baird nie czynili przygotowania do marszu. Co za okropna niebaczność! Gdyby Bonaparte uderzył z iedney strony na woyska nasze, w czasie gdyby miały były do czynienia z idącą od St. Andero dywizyą, iuż byłoby po naszem woysku. Jeżeli mieliśmy się bić cofaiąc, czemuż nie cofnęliśmy się zaraz śpieszno nad brzegi Tagu? Bo ieżelibyśmy te 40 000 woyska utracili, któżby potem bronił naszych brzegow, portow i kraiu, które po podbiciu Hiszpanii i Portugalii, na tem większe wystawione będą niebezpieczeństwo, ponieważ Angliia może potem bydź niespodziewanie ze wszystkich stron napadnioną?

Z Kopenhagi d. 10 *Stycznia.*

Podług doniesień ustała teraz przeprawa przez Belt, ponieważ brzegi okryte są lodem, a środkiem wielki sryż idzie.

Pułkownik, Baron Güldencrone, oddalony został od dowodztwa w Hybergu z pensyą i w stopniu jenerała majora. Na iego mieyscu mianowany iest dowodzcą Nyborga dotychczasowy dowodzca Friedrichsort, Podpułkownik Meklenburg. Jenerał major Bardenfleth uwolniony został na prośbę, z powodu słabości zdrowia od służby z pensyą dwoch trzecich części żołdu i w stopniu jenerała porucznika w nadgrodę iego długiey i wierney służby. J. K. Mość zlecił mu iednak, aby zatrzymał dowodztwo w Jutlandyi aż do Marca, ażeby nowy dowodzca obeznał się z położeniem mieysca i tokiem interessow.

Z ostatniego nieprzyiacielskiego konwoiu, który z Baltyckiego morza płynął, i przez sryż był w rożne okolice rozproszony, przyprowadziły nasze okręty do Dragoe 3 statki, z których ieden Amerykański miał na sobie za 15,000 talarow ładunku.

Port Corsoer i rzeka iest lodem okryta i tylko dla lodowych łodzi dostępna.

W krótce wyydzie na widok publiczny oyczysta jeografiia P. Juel, przez co zapełniona zostanie luka w oyczystey literaturze.

Przed kilku dniami przepłynęło tędy 20 kilku Angielskich jeńcow z rozbitey fregaty Crescent do Helsingeru, dla przeprawienia się stamtąd do Szwecyi. Ale że Sund iest teraz sryżem okryty, trudną zatem będą mieli przeprawę.

Stoiąca przy Dragoe pomiędzy lodem Amerykańska fregata daley ieszcze zapędzoną została. Utraciła żagle i kotwice, i ziął ią lud naszych korsarskich okrętow. Lud na niey był na poł umarzły.

Przybyły z Bornholmu w 24 godzin statek przywiozł wiadomość, że tam wszystko w naylepszym znayduie się stanie. Przyprowadzono tamże 12 zabranych kupieckich okrętow. Z rozbitego woiennego Szwedzkiego brygu Fama, który zasłaniał płynący z Karlskrony konwoy, maiący na sobie 53 ludzi, utopiło się 5 i dwie kobiety. Działa i

część ładunku, wraz z resztą ludu, na ląd wydobyto.

Z Helsingeru d. 7 Stycznia.

Dziś pędziły lody z Baltyckiego morza ku północy 6 okrętow. Cztery były kupieckie, a dwa zbroyne Szwedzkie okręty, z których ieden odpowiedział na wystrzały do nich z twierdzy i uszkodził niektóre w mieście domy. Nakoniec zwinął przed twierdzą żagle i zawdział białą chorągiew, która zaprzestała do niego strzelać; lecz zamiast dotrzymania danego przez ten znak słowa i poddania się Duńczykom, którzy go wspaniale oszczędzili, gdyż mogli go zatopić, na co zasłużył był przez strzelanie do miasta, naciągnął żagle, iak tylko minął twierdzę, i odpłynął. Do przechodzących kupieckich okrętow nie strzelano z twierdzy; ale 3 z nich zabranych zostało za twierdzą przez Duńskich korsarzow, których nadaremnie bronił powyższy zbroyny okręt. przeprawa przez Sund iest zupełnie zatamowana; wszędzie okryty iest lodem Przybyli tu zatem onegday Angielscy jeńcy zaprowadzonemi zostali do dalszego czasu do twierdzy.

Z Rygi d. 1. Stycznia.

Dziś o godzinie 9 z rana przy wystrzałach z dział opuścili Nayiaśnieysi Królestwo Pruscy nasze miasto, udaiąc się w dalszą drogę do Peterzburga. Cały czas bawienia ich tu był poświęcony uroczystościom. Publikum korzystało z tey okoliczności dla okazania wysokim gościom i przyiaciołom kochanego naszego Monarchy, którego świat dziwi cnoty, swey przychylności.

Na dany z powodu ich przybycia w wieczor ich przyiazdu bal raczyli Nayiaśnieysi Królestwo, w towarzystwie Królewicza Wilhelma, Jenerałow Tauenzien, Scharnhorta i Rossyyskich jenerałow przed godziną ieszcze z przybyłe. Królowa Jmć otworzyła bal tańcem z Jenerałem Hrabią Liewen, Rossyyskim posłem przy dworze Berlińskim, za któremi Król tańczył. Potem rozmawiać łaskawie raczył z gospodarzami balu i innemi obecnemi osobami. Po wieczerzy o godzinie pierwszey po północy opuścili Królestwo bal oświadczaiąc wszystkim swoie ukontentowanie.

Królewiczowie Wilhelm i August poiechali nazaiutrz za Królestwem Jchmość do Peterzburga.

Z Amsterdamu d. 10. Stycznia.

Wczoray wykonali przed J. K. Mcią przysięgę wierności P. Twent van Raaphorst iako minister wewnętrzny, P. Twent van Kartenhasch iako jeneralny indentent, a Baron van Lamswerde iako jeneralny poczt dyrektor.

W okolicach Herzogenbusz postrzeżono 12 orłow, z których dwoch zastrzelono, a iednego schwytano.

W Utrechcie umarło w przeszłym roku 1140 ludzi.

Z Uleaborga d. 20 Listopada.

Od rozprawy w miesiącu Marcu przy Rewolax odniesły Rossyyskie woyska przeszło w 20 potyczkach nad nieprzyiacielem zwycięztwo, a dziś obeymuią ostatnie rządowe miasto zdobytey Finlandyi. Cywilne urzędy wyszły z wszystkiemi mieszkańcami do bramy na przeciwko Naczelnemu jenerałowi Hrabiemu Buxhewden, skąd woyska Szwedzkie, stosownie do umowy, niezważaiąc na niedostatek żywności i zimno spiesznie ustąpiły. Finlandczykowie, którzy niechcą oddalić się od swoich siedlisk, powracaią kupami od Szwedow do nas. Prawie w każdem mieyscu natrafiamy na lazarety i kalekow, których nieprzyiaciel zostawił. Dzień dzisieyszy obchodzony będzie obiadem i balem na którym znaydować się będą znakomitsi mieszkańcy.

DODATEK
DO N^ru. 9.
GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 29. STYCZNIA 1809.

Z Bajony d. 3. Stycznia.

Angielskie woyska postąpiły były na przod w celu przecięcia kommunikacyi między Bajoną i Madrytem; lecz omało drogo nieprzypłaciły tego poruszenia.

Hiszpański goniec, który wczoray miał stanąć, dziś dopiero rano przybył. Listy z Madrytu pod d. 22 Grudnia donoszą, iż stolica ta cieszy się naywiększą spokoynością, że mieszkańcy bardzo są kontenci z wydanych przez J. C. K. Mość wyroków, a mianowicie znoszących inkwizycyą i uciążliwe prawa lenne. Nayiaśnieyszy Król Hiszpański mieszka w Pardo, o godzinę drogi od Madrytu.

Cesarz wyruszył naczele ogromnego swoiego woyska przeciw Anglikom, którzy ośmielili się postąpić aż do Waladolidy i Salamanki.

Mowią, iż większa część zabranych przy Somo-Siera Hiszpanow żądaią umieszczonemi bydź w służbie. W liczbie ich znayduie się przeszło 130 officerow rożnego stopnia.

Głowna kwatera Marszałka Xcia Conegliano znayduie się ciągle w Lagon i oczekuie rozkazow Cesarza.

Od brzegow Menu d. 8. Stycznia.

Dywizya Jenerała Legrand przeprawiła się za Ren, przez niey zakończył się przechod woyska Francuzkiego przez nasze okolice. Znaczna część korpusu Oudinota rozłożyła się w okolicach niższey części hrabstwa Hanau.

Berneńska gazeta powiada, iż batalion Szwaycarski w Hiszpanii dostał od iednego panieńskiego klasztoru tyle powideł i czokolady, iż żołnierze gotowali ostatnią w kociołkach.

Snycerz Tiek, brat wierszopisa tegoż nawiska, zrobił popiersie Pani Stael.

Poniewaź Cesarz Napoleon zniosł w Hiszpanii inkwizycyą, Xięgarnie zatem Francuzkie nie omieszkaią posłać tam wielu bardzo Xiążek, które od inkwizycyi nie były dozwolone. W wyższych stanach w Hiszpanii znaydzie się dosyć ludzi maiących gust w czytaniu i lubiących nauki, ale nie mogli uczynić zadosyć swoiemu życzeniu, ponieważ każda zagraniczna Xiążka musiała przechodzić przez ręce inkwizycyi.

Rozmaite Wiadomości.

Europeyski dwor za Atlantyckim Oceanem, w południowey Ameryce, iest wcale nowem w dziejach zdarzeniem. Dworem tym iest niegdyś dwor Portugalski, teraz Brazyliyski. Xsię Regent od przybycia swoiego w

przeszłym roku do Rio-Janeiro trudnił się urządzeniem swoiego tam rządu. Naypierwszym politycznie dyplomatycznem iego czynem był manifest pod d. 1 Maja, w którym dokładnie wystawił swoie postępowanie. W manifeście tym, o którym krótko tylko namieniamy, oświadcza na końcu Xżę Regent: "Iż sprawę swoią oddaie w ręce Wszechmocnego, przerywa wszelką kommunikacyą z Francyą, odwołuie osoby swoiego poselstwa, ieżeliby tam ieszcze które pozostały, i upoważnia swoich poddanych do prowadzenia lądem i wodą woyny przeciw nieprzyiacielowi. Oświadcza daley wszystkie zawarte z Francyą traktaty, a mianowicie w Badsjoz i Madrycie za nieważne, iż nie złoży oręża iak tylko w porozumieniu z Nayiaśnieyszym Królem W. Brytanii i nigdy nie zezwoli na ustąpienie Portugalii."

Xżna Regentowa Brazylii, Dona Karolina Joachima i Infant Don Piotr Karol, wydali także protestacyą przeciw temu wszystkiemu co zaszło w Hiszpanii.

Mowią, że Xżę Auerstädt, dowodzca Reńskiego woyska, posłał konsulowi Francuzkiemu w Rostocku rozkaz, aby uwolnił z pod Embargu 51 okrętow tamteyszych kupcow.

Pogłoska, o którey powątpiwano, że Król Szwedzki uda się do Petersburga, utrzymuie się ieszcze. Niemiecka iedna gazeta powiada z powodu podroży Króla Pruskiego do Petersburga, że za porozumieniem się z Francyą w Petersburgu zawarta zostanie północna liga, do którey należeć także będzie Król Pruski.

DONIESIENIA.

W Rzeszowie na ulicy Pańskiey murowany dworek pod Nrem 111 położony, 101 łokci długości, a 16 łokci szerokości maiący, frontem na ulicy ku północy i wschodowi obrocony, z którego rocznie wyżey 900 zł. ryn. czynsu się pobiera, iest do sprzedania, o co z P. Placerem obywatelem Rzeszowskim traktować można.

W tymże dworku znayduie się 10 pokoiow murowanych, a 2 takich samych po wyżey bramy na piętrze, 3 także pokoie tylko ze dwoch stron murowane, a z resztą z drzewa budowane, 2 komory czyli alkierze ze wszystkim murowane, 3 takowych po części także z drzewa budowanych, 4 kuchnie murowane, 3 sklepy i 1 piwnica, 4 stavnie z iedney strony do muru przypieraiące, 3 wozownie takie same; i 3 drewutnie takoweż, dziedziniec zawiera w sobie 750 □ sążni, w którego środku znayduie się studnia. Za dziedzińcem zaczyna się ogrod 1520 □ sążni trzymaiący, a ze 3 stron murem 6 łokci wysokiem, od dziedzińca zaś sztachetami opasany. Położenie tego ogrodu iest między południem i zachodem.

Ten dworek podług kontraktow i dokumentow grodowych od Jurisdictii pańskiey i danin zupełnie iest wolny, podlegaiąc iedynie tak, iak każdy inny podatkom monarchicznym. Mury tego dworku tak są grube, że piętro zupełnie na tychże wymurować można, a że dziedziniec iest za duży, więc albo trzecia część onegoż do ogrodu przyłączona, albo na tymże mieyscu nowy dom wystawiony bydź może.

Per Cæs. Regium Forum Nobilium Tarnoviense omnibus & singulis vigore præsentis Edicti notum redditur, Rondum Raimundum Nowakowski Ordinis prædicatorum Præsbiterum, Cooperatorem Ecclesiæ parochialis Neo Sandecensis ex Galicia Orientali oriundum die 17 Februarii 1800 ab intestato fatis cessisse, cum tamen hæredes ejusdem tam de nominibus quam de domiciliis sint ignoti, proinde iisdem significatur, quatenus legitimando se se de gradu Consanquinitatis, Declarationem de adeunda hæreditate intra annum unum & sex septimanas horsum eo certius exhibeant, quo secus lapso termino legali hæreditas hæc Fisco Regio extradaretur. Datum Tarnoviæ die 28 Januarii 1807 Nro. 191.

Niżey podpisany, który za pozwoleniem wysokiey Zwierzchności, to w Lublinie iuż raz przez gazetę Krakowską do wiadomości podał, względem założenia pensyi płci męskiey; uwiadomia powtornie, JWW. i WW. rodziców na edukacyą do tegoż niżey podpisanego swych godnych synow oddać chęć maiących, iż tenże iuż siedmiu Paniczow u siebie ma na pensyi; życzy zaś sobie do liczby ośmnastu przyiąć onychże, gdyż on do tego wygodne, i liczbie życzących sobie Paniczow odpowiadaiące naiął stancye, na ulicy Bernardyńskiey pod Nrem 124 sytuowaney na 1wszym piętrze. — Dan w Lublinie dnia 19 Stycznia 1809.

Karol Byszewski.

Z strony C. K. Gallicyyskiego kraiowego Gubernium, rozpisuie się do osadzenia zawakowanego z pensyą roczną 500 zł. ryń. urzędu Burmistrza przy magistracie miasta Sambora, powtórny konkurs z tym dodatkiem, że kompetenci, urzędu tego dostąpić pragnący, proźby swoie dekretami obieralności z obydwoch liniy zaświadczeniami moralności, i innemi allegatami opatrzone, naydaley do 15 Lutego 1809 roku, do Samborskiego Król. Cyrkularnego urzędu podać powinni. W Lwowie d. 31 Grudnia 1808.

Z strony C. K. Gubernium w Królewstwach Galicyi i Lodomeryi, ninieyszym czyni się wiadomo, gdy Michalaki Bodalutza kościelny z Reusenye wraz z żoną swoią z Cyrkułu Bukowińskiego w roku 1806 emigrował, i mieysce przebywania onychże nie iest wiadome, przeto w stosunku do Cyrkularza pod dniem 15 Czerwca 1798 §. I. wypadłego, niniey szym Edyktem publicznie do powrotu lub usprawiedliwienia się w przeciągu czterech miesięcy z tym obostrzeniem wzywaią się, iż po upłynieniu rzeczonego terminu, przeciw niem podług przepisu prawa postąpi się. Dan w Lwowie d. 29 Listopada 1808 roku.

Ze strony C. K. Gubernium w królestwach Galicyi i Lodomeryi ninieyszym czyni się wiadomo: Gdy Józef Swoboda bywszy mieyski Chirurg w Suczawie. Cyrkułu Bukowińskiego, tudzież żona iego, za nim do Mołdawii przybyła, emigrowali, przeto w stosunku do Cyrkularza pod dniem 15 Czerwca 1798, §I. wypadłego, niniey szym Edyktem publicznie do powrotu lub usprawiedliwienia się w przeciągu czterech miesięcy, z tym obostrzeniem wzywaią się, iż po upłynieniu rzeczonego terminu, przeciw niem podług przepisu prawa postąpi się. Dan w Lwowie d. 22 Listopada 1808 roku.

Z strony C. K. Sądu Szlacheckiego Krakowskiego Galicyi Zachodniey niniey szym Edyktem Pani Izabelli z Czermińskich Słoniowski oznaymuie się: iż Jan Czermiński do tuteyszego Sądu przeciw niey względem zastępowania sprawy i przyięcia processu przez Urszulą z Morsztynow Dembińską względem skassowania kompromissu wytoczonego, żałobę podał, i oneyże dla niewiadomego mieysca pomieszkania, P. Adwokat Hruzik oboyga prawa Doktor, iako kurator postanowiony został, do którego więc końcem dania iemu potrzebney informacyi udać się ma. — Niemniey niniey szym publicznym Edyktem wiadomo się czyni, iż Panna Dorota Ostrowska dnia 23 Czerwca 1798 umarła, i substancya po niey zostawiona z summy 124 zł. ryń. Długi zaś takową obciążaiące z summy 180 zł. ryń. 30 kr. składaią się. Gdy zaś procz matki zmarłey, to iest Pani Maryanny z Siemińskich Ostrowski, ninieyszemu C. K. Sądowi żaden inny sukcessor nie iest wiadomy, przeto tey sukcessyi kuratorem Adwokat Hołowka ustanowionym iest, i wszystkich, którzy prawa sukcessyi do tey substancyi maią, napomina się, żeby w przeciągu roku i 6 niedziel deklaracyą swoią względem przyięcia lub zrzeczenia się tegoż maiątku podawali, inaczey stosownie do §. 624 części IIgi praw Cywilnych sukcessya ta tak długo sądownie zachowana będzie, poki sukcessorowie za umarłych nie będą mogli bydź ogłoszeni. W Krakowie d. 8go Sierpnia 1808 roku.

Jozef de Nikorowicz.

Kannamiller.

Mąkolski.

Z Rady Ces. Król. Sądow Szlacheckich Galicyi Zachodn.

Elsner.

Od Sądu Dominikalnego C. K. Kameralnego Kozienieckiego, Janowi Neümanowi mocą tego Edyktu do wiadomości się podaie, że przy tuteyszym Sądzie Urodzony Ludwik Nowicki, dziedzic państwa Czarny, naprzeciw niego z strony dłużnych 10,194 zł. pol. skargę podał i o pomoc sądową prosił, na co rosprawa na dzień 8go Marca 1809 rano o godzinie 9tey podług U. S. naznaczona iest; ponieważ tuteyszemu Sądowi iego pomieszkanie nie iest wiadome, też może bydź, że w C. K. dziedzicznym kraiu się nie znayduie, tak Janowi Neümanowi w niebytności Adwokata, bywszy mieyski pisarz Pan Jędrzey Drapalski za zastępcę na iego szkody i utraty iak kurator naznaczony iest, z którym ta sprawa podług U. S. skończona będzie. — Z tey przyczyny się Jana Neümana uwiadomia, żeby w prawnym czasie sam tu stanął, lub ustanowionemu zastępcy wszystkie prawne dokumenta w tey sprawie odesłał, lub tuteyszemu Sądowi innego zastępcę oznaymił, i powszechnie prawne porządki tak rządził, iak się iemu w tey sprawie na iego obronienie naylepiey zdawać się będzie, ponieważ przez zmieszkanie czasu wypadaiące szkody, sam sobie przyznać musi.

W Kozienicach d. 7go Stycznia 1809.

Z strony C. K. Sądow Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachodniey wiadomo się czyni: iż dobra Bełzow z częścią Roszczynek w Cyrkule Krakowskim leżące, Pani Antonilly Zborowski własne, do summy 42,580 zł. ryn. 32 1/2 kr. otaxowane, na instancyą prawem przekonywaiącey Roży z Gosławskich Czarnocki, śmiercią Antoniego Czarnockiego pozostałey wdowy, małoletnych Maryanny, Teressy, Gaspra, Emilyi i Antoniny Czarnockich Matki i opiekunki, na zaspokoienie summy 5000 zł. pol. czyli 1250 zł. ryn. w złocie ważnym z prowizyą od dnia 24 Czerwca 1790, z całkowitey summy 10,000 zł. pol. wyrokiem C. K. Sądow Szlacheckich pod d. 12 Czerwca 1804 wypadłym, Antoniemu Czarnockiemu i Petronelli Marchocki przysądzoney, wynikaiącey przez publiczną licytacyą d. 7 Lutego 1809 r. o godzinie 9 z rana w tuteyszym sądzie odprawiać się maiącą, pod następuiącemi warunkami przedane będą: — 1) Licytuiący dziesiątą część szacunku dla bespieczeństwa licytacyi (która iemu w wartości porachowaną będzie) przy odprawiać się maiącey licytacyi złożyć powinien. — 2) Summy do funduszu Religii należące przy gruncie i swoiey oryginalney hypotece za opłacać się maiącą prowizyą zostać się mogą, ieżeliby C. K. Fiskus na to zezwolił, żeby się takowe pretensye na tychże dobrach zostały, w przypadku zaś przeciwnym kupiciel w 14 dniach takowe do depozytu złożyć, i względem tego C. K. Fiskus zaraz przy licytacyi deklarować się ma. — 3) Kupiciel po potwierdzoney licytacyi w 14 dniach summę przysądzoną 1250 zł. ryn. czyli 277 czer. zł. 3 1/2 zł. ryn. w złocie ważnym wraz z prowizyą od dnia 24 Czerwca 1804 po 5 od 100 rachować się maiącą, i kosztami prawnemi w drodze exekucyi mianemi, do sądowniczego depozytu złożyć powinien. — 4) Długi na tychże dobrach hypotekowane, przy akcie licytacyynym likwidować się maiące, kupiciel do zapłacenia na siebie przyymie, ieżeliby wierzyciele hypotekowani na to pozwolili, żeby się ich pretensye na dobrach tych zostały, w przypadku przeciwnym zaś dla nie pozwalaiących pieniądze do depozytu złożyć ma, w czym zaraz przy licytacyi zgłaszaiący się wierzyciele deklarować się powinni. — 5) Kupiciel po wykonanych powyższych warunkach, dekret dziedzictwa otrzyma, w przypadku zaś nie dopełnionych warunkach, dobra te w przeciągu 30 dni powtorney licytacyi na iego koszta wystawione będą, z tym szczególnym warunkiem, ieżeliby kto w ostatniey licytacyi też dobra za mnieyszą cenę iak on ofiarował, kupił tenże pierwszy kupiciel kwotę brakuiącą na rzecz dłużniczki nadgrodzić powinien będzie. Wszyscy zatem chęć kupna maiący, w czasie i mieyscu wyżey wyznaczonym stawić się maią. Wierzycielow zaś hypotekowanych napomina się, żeby nieoczekuiąc osobnych cytacyi, pretensye swoie do protokołu licytacyi podawali, albowiem w przeciwnym razie na nich żaden wzgląd przy podziale summy z licytacyi zebraney, miany nie będzie. Dan w Krakowie d. 19 Października 1808 roku.

Jozef de Nikorowicz.

Vlach.

Pohlberg.

Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Krak. Galicyi Zachodn.

Elsner.

(*Przy dzisieyszey gazecie wychodzi się 2gi Dodatek.*)